

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „**KOROŠKI SLOVENEK**“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; letoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; letoletno: Din. 100.—

Zakaj nismo bogat in močan narod?

V Celovcu živi možina, ki z neko strastjo zbira in sestavlja rodovnike celovških trgovskih in obrtniških družin. V trdni veri, da je večina sedanjih Celovčanov priseljena z dežele vsaj pred dvema rodovoma, stika za njihovim pokoljenjem. In glej! Število družin slovenskega pokoljenja raste v njegovem seznamu z vsakim letom. Možno bo bojda nekoč strogo zanesljivo dokazal, da je pretežna večina celovških meščanov slovenske krvi. Brez večjih težkoč nadalje ugotavlja, da je posebno socialno nižje stoječi Celovec močno, zelo močno pomešan s slovensko krvjo. Med prvim in drugim Celovcem vidi le-to razliko, da prvi ne zna ali noče več znati slovensko, dočim v družinah nižjega Celovca še prav pogosto izmenjavajo slovenske besede. Odkod Celovec slovenske krvi in nemške zavesti? Rodila ga je in vzgojila naša — koroška šola.

Več, mnogo več, kot slutimo, nam je naša šola zadala krvavih ran, šola, ki od svojega pričetka do danes ne pozna slovenskega duha in spoštovanja slovenske narodne kulture. V najboljšem slučaju ustvarja narodno mlačen, nezaveden rod. Kolikor je v deželi zavednih Slovencev, so sad lastne samopomoči, društev, slovenskih knjig in listov. Dosledno so nadalje Nemci zapostavljali zavedne Slovence kot manjvredne deželane ter dajali prednost narodnim mlačnežem, ki so si jih prejkoslej prisvojili. Socialni, državni, ja celo gospodarski podvig so dosledno omogočali le onim, ki so se izločili iz narodnega občestva in se hoteli ponemčiti. To delo v imenu „višje kulture“ je krivo, da je tipični koroški rod nekaka dvoživka, pravi „ne-tič, ne-miš“. O priliki svojega celovškega zborovanja je dejal kancler med drugim tudi tole: „Na Koroškem ni treba povdarjati narodnosti in kdor bi jo hotel, je v nevarnosti, da bi preiskovali, izza kolikih generacij govori njegov rod nemško.“ In vendar je znano, da baš koroški Nemci le preradi demonstrirajo svojo narodnost z raznimi zunanostmi.

Pa celovski Slovenci niso sami krivi svoje čudne usode. Znani ogrski grof Apponyi se je pred par leti pred svojo smrtjo zavzel za ogrske Nemce z besedo, ki odlikuje pravičnega in celega moža: „Mi moramo našim Nemcem omogočiti, da si privzgojijo svoje izobraženstvo.“ Naglasil je, da bodo odnosi nemštva na jugovzhodu šele tedaj nemoteni in pravilni, ko bo nemštvo imelo svoje šole in svoje izobraženstvo. Ozka vez obstoja med socialnim momentom in narodnim razvojem. Mi se moramo polno zavedati, da je proti manjšini najuspešnejše orožje večine, če manjšina sploh nima ali če ima le malo številce inteligence. Narod je močan, socialno in gospodarsko visoko stoječ, če ima dobro hrbenico — zdravo, polnoštevilno inteligenco. Razumeti moramo, zakaj se premnogi trgovci in večji obrtniki nočejo priznavati za Slovence in zakaj živi slovenstvo v Celovcu samo med nižjimi sloji: med delavci, rokodelci, hišniki i. dr. Med izobraženstvom iz srednjih in visokih šol ter socialno navzgor stremečimi trgovci in obrtniki je nujna povezanost. Ali drugače: Trgovci in obrtniki slovenskega pokoljenja se bodo šele tedaj čutili resnično kot Slovenci, če se bodo mogli opirati na slovenske profesorje, juriste, zdravnike in uradnike. Dokler v Celovcu tega ni, bodo sicer slovenske razne firme uglednih celovških hiš, njihovi člani pa se bodo izjavljali proti svoji krvi in pokoljenju ter prištevali k narodu, pri katerem najdejo sebi, enakovredne in sebi nadrejene. To je socialni problem slovenske družine v Celovcu. Povsem enak, le manjši je ta problem v naših ostalih mestih in trgih, ja, tudi po naših vaseh. Ena pač je svetla stran naše slovenske vasi, da namreč njeno nepokvarjeno

ljudstvo vidi v svojem duhovniku svojega duhovnega in duševnega vodjo.

Tako nam mora biti vprašanje dobre šole tudi važno vprašanje našega gospodarskega in socialnega podviga. Dokler ne bomo imeli dobrih šol, ki bodo gojile pravi narodni duh, tako dolgo se bodo vedno spet trgali iz narodne družine vsi oni, ki iščejo boljših življenskih pogojev in jim ne prija domačnost njihove rodne vasi. Dobra šola odgoji dober inteligenčni naraščaj, ki po dovršeni srednji ali celo visoki šoli ne sili med tuje ljudstvo, marveč postane cvet svojega naroda. Izobraženstvo, vzrastlo iz narodove samopomoči, je

sicer najboljši in samoniklo, zato pa redno voli poklic, ki je med vsemi najduhovnejši. V njem in v najožji zvezi z narodno korenino, kmetom, vrši svoje veliko poslanstvo. Narod, ki ga tvori predvsem kmečki stan in ga vodi predvsem duhovnik, je dobro zavarovan v korenini in bistvu, socialno in gospodarsko pa se razmahne šele, ko se zamore razcveteti vsa krona te božje cvetke: ob polnosti narodne inteligence.

Mlad narod smo in silimo v rast. Zato ne smemo in ne bomo prezrli, kar je za našo rast najnujnejše: šole, ki bo resnično gojila slovensko besedo in slovenskega duha.

Za mir in sodelovanje v Srednji Evropi

Kancler dr. Schuschnigg in zunanji minister Berger-Waldenegg sta koncem minulega tedna bivala v Parizu in nato odpotovala v London. Francija je visoka avstrijska gosta prisrčno sprejela. Namen njunega potovanja je bila utrditev avstrijske borbe za neodvisnost in samostojnost. Ob sklepu pariških razgovorov je izšlo uradno poročilo, ki uvodno povdarja potrebo, naj se v Podonavju upostavi zaupanje in sodelovanje držav. „Pogodba med državami Srednje Evrope naj se sklene na podlagi popolne enakosti vseh pogajajočih se držav. Podonavska pogodba mora z ostalimi pokrajinskimi pogodbami tvoriti jamstvo za mir v Evropi.“ Ministri obeh držav so nato naglasili tudi prednosti, ki jih prinese sodelovanje podonavskih držav na gospodarskem polju. Končno so se zastopniki Francije in Avstrije domenili še o vprašanju, kako upostavijo medsebojne kulturne odnose.

Pred zastopniki francoskega in inozemskega tiska je nato kancler podal svoje načelne misli o gospodarskem in kulturnem sodelovanju narodov in držav v Evropi. Dejal je med drugim: **Naša avstrijska politika ne gre za tem, da izginejo posamezni narodi, marveč da pride do zdravega tekmovanja posameznih narodov v vseh življenskih področjih in tako do izpopolnitve vsega človeštva.** V poročilu o svoji državi je kancler nato odločno za-

vrnil očitke avstrijskih izseljencev, da vlada v Avstriji diktatura: „Notranja oblika države se spreminja tako, kot to želi avstrijsko ljudstvo. Avstrijske borbe za neodvisnost ne razume, kdor ne razume njenih duševnih in gmotnih predpogojev. V veliko zadoščenje pa nam je, če razumejo delo in stremenje druge nemške države v osrčju Evrope važna inozemska mesta. Avstrijska država je srednik zahodne kulture izza stoletij in bo ta svoj cilj zasledovala tudi v bodoče.“

S posetom avstrijskega kanclerja in ministra v Parizu je stopila svoječasna rimska pobuda Lavala in Mussolinija, naj države Srednje Evrope sklenejo medsebojno pogodbo o nevmešavanju, spet v ospredje. Kanclerjev uspeh je v tem, da se je Francija vnovič izjavila, da ga ni trajnega miru v Evropi brez trajnega pomirjenja v Podonavju. Vodilni francoski listi so ob posetu podčrtali stališče Avstrije, ki je v križišču raznih interesnih in kulturnih krogov, in nujnost njene neodvisnosti in samostojnosti.

Kancler se je nato podal z ministrom v London. Nedvomno mu bodo tudi tam obljubili polno podporo v boju za avstrijsko samostojnost. Tako ostane velik vprašaj le še Nemčija, ki vsaj doslej za pomirjenje v Evropi ni pokazala nobene prave volje.

Okoli obrtniške stanovske organizacije v Avstriji. Državni zbor razpravlja trenutno o osnutku zakona, ki predpisuje stanovsko organizacijo obrtnikov. Računajo, da stopi zakon s 1. marcem v veljavo. Na čelu nove stanovske organizacije bo stal prezident s tremi namestniki, v pomoč mu bodo načelniki deželnih obrtniških organizacij. Svoječasno bo nato sestavljena zvezna obrtniška zbornica. Slično bodo sestavljene tudi deželne obrtniške organizacije. Obstoječe obrtniške zadruge bodo združene po strokovnih vidikih. (O postavi bomo še poročali. Op. ur.)

Štirje tipi v naši državi. Takole je zapisal nedavno bivši minister dr. Mataja v avstrijsko spominsko knjigo: Avstrijsko ljudstvo se deli na štiri različne človeške tipe. Prvi so patrijoti, ki so za Avstrijo z dušo in telesom. Drugi so sovražniki, ki bi avstrijsko samostojnost in neodvisnost radi izdali in se podredili rajhu, kjer nimajo Avstriji ničesar iskati, ker bi bilo izenačenje po narodnem socializmu za Avstrijce najusodnejša nesreča. Tretji so lumpi. Navidezno so z nami, v resnici pa služijo sovražniku, mu sporočajo vesti, ga podpirajo, istočasno pa se silijo na merodajna mesta in vršijo delo, ki je škodljivo deželi in v korist sovražniku. Tretji so idijoti, ki imajo — četudi v najboljšem prepričanju — patrijote za izdajalce in izdajalce za patrijote.

Znižanje vozniških cen na železnicah v Jugoslaviji. Jugoslovanski prometni minister Vujič je napovedal, da se s 1. marcem znatno znižajo cene na železnicah. Tarife za osebni promet na osebni in brzovlakih se znižajo za 28 odstotkov, istotako se znižajo blagovne tarife za ekspresno blago in prtljago. Minister se nadeja, da s to odredbo omogoči uspešno tekmovanje železnice z avtobusi in letali. Jugoslavija je s tem med državami z najnižjimi železniškimi cenami.

Spor v Afriki še nerazrešen. Italija je odredila prevoz svojih čet v Abesinijo in se tudi sicer pripravlja na vojni spopad z Abesinci. Zanimivo je, da sta za prevoz določeni diviziji sestavljeni večidel iz Slovencev in Hrvatov. Abesinski spor ima za Italijo dalekosežne posledice, tako je bil nedavno proglašen v Egiptu bojkot italijanskega blaga, celo ameriški črnici so se odločno zavzeli za Abesince. Istočasno se množijo vesti, da dvigajo glavo poleg Abesincev še milijoni domačinov ostalih delov kolonialne Afrike, kar lahko dovede do izredne zapletenosti in poostitve položaja.

Milijarde za oboroževanje. Razorožitveni urad Društva narodov je izdal spomenico o vojnih izdatkih posameznih držav. Skupni izdatki vseh držav v vojaške svrhe znašajo 4 in pol milijarde zlatih dolarjev. Na prvem mestu stoji Japonska, ki porabi polovico vseh davčnih dohodkov za svojo

vojsko, Nemčijo cenijo, do porabi tretjino svojih davčnih dohodkov za oboroževanje, Sledijo nato Poljska, Italija, Anglija, Francija, na zadnjem mestu pa Belgija, ki porabi v vojne svrhe le desetino davkov. V treh dneh lahko postavijo evropske države 7 milijonov izvežbanih mož pod orožje, v 72 urah je lahko vsa Evropa eno samo ogromno bojišče. Nemčija razpolaga z ogromnim številom vojnih avtomobilov, samo motornih koles šteje 200.000, ima nadalje baje 359 letališč in 16 velikih tvornic za letala, nad 500 letal in nad 17.000 izvežbanih pilotov.

Uboga Mehika! Nadškof Ruiz, apostolski delegat za Mehiko, ki živi v prognanstvu, je izdal zanimivo statistiko o stanju mehiške cerkve. Po tej sledi, da ima 15 milijonov mehiškega ljudstva samo še 33 duhovnikov, v 14 mehiških državah, kjer je nad 7 milijonov ljudi, ni več nobenega duhovnika. V drugih mehiških državah pride na povprečno 200.000 vernikov po en duhovnik. V državi Oaxaca je bil nadškof edini dušni pastir in tudi tega so sedaj pregnali. — Res strašno in besno je sovrašтво temnih sil, ki skušajo izpdkopavati temelje katoliške Cerkve na zemlji.

Kako je z verskim življenjem v Rusiji? Tole piše nek belgijski list iz peresa svojega moskovskega dopisnika: V Rusiji ima resnično svobodo vesti in prepričanja samo pristaš komunistične stranke. Verska preganjanja se sicer sedaj ne vršijo več tako očitno, zato pa bolj previdno. Na čelu brezbožne propagande stoji moskovski list „Pravda“, ki zahteva odločno nadaljevanje protiverskih napadov. In oblasti povsod odločno nastopajo proti vernikom. Berači pred cerkvami prosijo za milodare, istočasno pa grozijo mimo-idočim, da jih naznanijo oblasti, če jim verniki ničesar ne dajo. Čim hujše je nasprotovanje oblasti, tem večja pa je težnja ljudstva po verski utehi. Številne cerkve so premajhne za množico, ki jih poseča. Posebno se po trditvi časopisja za svobodo vesti poteguje mladina v predelih gornje Volge. To se pravi, da tudi v Rusiji vstajajo duhovi, ki jih Lenin in Stalin nista slutila.

Sezimo po samopomoči

Slučaj me je nedavno privedel v mladinski slovenski tečaj, ki ga vodi fant-društvenik. Okoli trideset otrok je sedelo v klopih, sami ljubki, nedolžni obrazi, ki še ne slutijo boli in krivice sveta. Tako sem bil priča, s koliko ljubeznijo sledijo prostovoljnemu pouku in vajam v slovenščini, s kolikim veseljem se vežbajo v lepi materni govoric. Naravnost tekmujejo mali pri odgovarjanju in zdi se, da je ob tolikem zanimanju in toploti mladih src za slovensko besedo učiteljski posel prijeten in — očetovski.

Da bi vstopil v tak naš prostovoljni razred eden onih gospodov, ki narekujejo način šolskega pouka med nami v naših ljudskih šolah, ali če bi pri-

sluhnil razgovoru kateri učitelj in učiteljic, ki naj vzgajajo našo mladino v dobre člane naroda in države, le premnogi teh gospodov in gospodičen bi se moral sramovati pred malimi in nedolžnimi dušami, ker jih kljub svoji učenosti do danes ni znal ali ni hotel znati razumeti. Morda bi se tedaj vsaj zamislil v vso tragiko sedanjega našega ljudskega šolstva in bi uvidel, kako velika in vnebovpijoča krivica se vrši na tem koščku naše lepe domovine. In da bi prestopil prag prostovoljnega razreda eden onih okoli Schulvereina Südmarke, ki zbirajo prispevke „za ogroženo obmejno nemštvo“ v našem delu dežele, morda bi se zavedel trpke resnice, da nabira groše za nakup in zaslužnje mladih in najmlajših članov ne nemškega, slovenskega naroda na Koroškem.

Pa kaj o vsem tem, kar naj bi in kar bi lahko bilo! Razvoj in bodočnost imata v rokah tudi to najžalostnejše poglavje našega narodnega življenja na Koroškem. Kancler nam je zastavil svojo besedo in sedaj je najprej na nas, da opozorimo deželo na svojo čuječnost in zavest.

Svoječasno že je osrednja prosvetna organizacija pozvala društva k organizaciji slovenskih mladinskih tečajev. In danes — hvala Bogu — raste zanimanje za tovrstno samopomoč vedno bolj. V štirih, petih društvih že vežbajo domači fantje in dekleta, člani prosvetnih društev, svoje male bratce in sestrice v govoric in pisavi materne jezika. Naravnost vzgledno in vzpodbudno delo, ki vstaja v naših vrstah! Često res so slovenske vaje z malimi podobne bolj preprostemu in domačemu razgovoru kot pa kaki šoli, vodeni po pravilih modernega vzgojeslovja. Pa zato so tembolj življenske in uspešnejše. Vzgledu prvih društev bodo nedvomno sledila s časom še vsa ostala društva po vseh naših dolinah ob Zili, Dravi, jezeru in v Podjuni. Res je za prosveto te vrste treba velike, zelo velike požrtvovalnosti, treba je za to iskrene ljubezni do naroda, pa slovenska koroška mladina bo dokazala, kako resničen in dejaven je njen idealizem, njeno navdušenje za svete vzorec njenih prednikov. S tako samopomočjo bomo podprli stremjenja naše vlade, ki nima na ponemčevalni, nemškutarski šoli nobenega interesa. Hkrati pa bomo podali svetu edinstvom dokaz naše narodne zavesti. Zato, mladi prijatelji, kjer še niste, sezite po samopomoči! —kt.

Spoštuj svoj stan!

Tod menda najbolj grešimo. Naglašamo potrebo spoštovanja do družine in do naroda, mirnodušno pa prezremo oni vmesni člen, ki šele povezuje oba v celoto: stan. Vsak človek pripada enemu stanu. A le redkokateri goji pravo stanovsko zavest. Naj zato kratko navedemo, kaj piše o največjem stanu — o kmetu — ljubljanski „Domoljub“:

Zaveden kmet živi v spoznanju, da je kmečki stan na zemlji prav tako potreben, kakor vsi dru-

gi stanovi. Prepričan mora biti, da s svojim delom ne koristi samo sebi, ampak vsej človeški družbi. V tej samozavesti se je spočel tisti ponnosi pregovor, ki pravi, da kmet gospodo redi. Seveda bo tudi zaveden kmet vedel, da mu je gospoda tudi potrebna, ki pa na drugačen način spet zanj skrbi. Zavednega kmeta bo veselil napredek kmečkega stanu, zato ne bo kar meni nič, tebi nič odklanjal vsake novosti, ki jo priporočajo v poljedelstvu, v gozdarstvu, v sadjarstvu, v vrtnarstvu in drugih panogah kmetijstva. Ne bo ostal samo pri tem, kar so ga učili njegovi predniki, ampak si bo skušal svoje gospodarsko znanje izpopolniti. Zaveden kmet ne bo nadalje zane-marjal zadružništva in dela s stroji se ne bo branil.

Nikdar pa se kmet v svoji zavednosti ne bo domišljajal, da je samo kmečki stan potreben na svetu, ne bo drugih stanov obsojal, da so nepotrebni, nebo zmerjal delavca ali obrtnika z beračem, ne uradnika s postopačem, kar se rado dogaja. Pa tudi o svojem stanu ne bo nikdar govoril zaničljivo in poniževalno. Beseda o zabitem in neumnem kmetu ne sme nikdar priti iz njegovih ust na dan. Tudi takrat ne, kadar z gospodo govori ali kadar se hoče navzgor tako malo prikupiti ali prilizniti. Opozarjam na znana dva pregovora: Kdor sam sebe povišuje, prazno glavo oznanjuje. Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.

DOMAČE NOVICE

Globasnica. (To in ono.) Pretekli teden smo spremljali k zadnjemu počitku pd. Pokornovega očeta v Podjuni. Rajni je bil versko kot tudi narodno značajan in je bil občespoštovan. Velika množica pogrebcev mu je izkazala zadnjo čast. Pokojni naj uživa večni mir, zaostanim pa izrekamo toplo sožalje! — Za pustni čas se je oskrbelo našim ljudem tudi nekaj skromne in poštene zabave in sicer tako, da je društvo priredilo dve zelo zanimivi in smehapolni igri „Veseli vojaki“ ter „Fejst fant“. Občinstvo se je na prireditvi dobro zabavalo, pa so tudi igralci polno rešili svoje vloge. — Porok žal nismo mogli zaznamovati. Menimo, da je temu vzrok kriza in strah pred bodočnostjo, ki nam dela veliko skrbi posebno še, kadar menimo namerjati svoje korake v novo življenje. Uverjeni smo, da bo doledna bodočnost temu nedostatku opomogla in da se bo položaj izboljšal. Potem pa bomo nadoknadili, kar smo v zadnjih pustih zamudili. — V gospodarskem oziru se žalibog nimamo nič pohvaliti, posebno še zaradi tega, ker je bilo letošnje zimo le malo saninca in se ni dalo ničesar zaslužiti.

Žitara vas. (Par novic. Veliko radost je vzbudila med nami vest, da je vlada dovolila in podelila 13 posestnikom-kmetom zaproseno podporo za odplačanje dolgov. Ta pomoč bo mnogim rešil-

PODLISTEK

Ksaver Meško:

Na Poljani.

(18. nadaljevanje.)

Spomnila se je — zmračilo se ji je lepo lice; vgasnil je blesteči žar oči; naglo je stopila od okna, je naslonila glavo ob mizo in je zaplakala bridko in bolestno. Spomnila se je in je zatrla hrepenenje s silo, v prvi kali. In tako ni šla senca greha čez njeno dušo, in ni zapustila na nji ne najmanjšega madeža.

A res, kje je potem ona sreča, ki sanjari o nji popotnik, gredoč mimo, da mora prebivati v lepem belem domu, stoječem ponosno v velikem dvorišču sredi med topoli? — Marija bi ne vedela povedati o nji mnogo.

Istotako bi mogla pripovedovati o nji malo Katra, stara dekla, ki ji je poteklo malone vse življenje na Trati. Malo sreče, malo veselja je videla v hiši. Poznala je zgodovino Tratnikov. Ves rod je bil trd in ponosen že od nekdaj. Juri Tratnik je imel same hčerke, tudi ponosne, močne in trde. Da bi ne prišlo preveč tuje in morda slabe krvi v rodovino, je poročil najstarejšo, Malko, z daljnim sorodnikom Železnikom. In rod Železnikov je bil istotako ponosen in močan, res kakor iz železa. A ime je ostalo domu staro: Trata.

Včasih je prišla pač v hišo gospodinja z nežnejšo dušo. Taka je bila prva soproga Matevža Železnika, sedanjega posestnika. Veselo in brezskrbno dekletce je prišla komaj v hišo, in že ji

je izginilo veselje iz srca. Zdela se je sama sebi kakor mlada ptica, ki je razprostrla peruti prezgodaj, da poleti v svet, a je padla na zemljo, ravno pred jastreba. Zakriči v tesnobi obupanega srca, a se ne more dvigniti več, zato pa počuč in se vda v usodo in čaka vdano smrti. Tako se je vdala in je čakala smrti mlada Lojzka.

Ko je videla Katra brez veselja stopati po hiši, brez tožbe nositi brezbriznost in mrzlobo možev, ki že čez tednov ni imel več časa za mlado soprogo, je zakričalo tudi njegovo srce v nevolji in v bridkosti.

„Zakaj ji ne daje, kar ji je dolžan po božji in človeški uredbi, zakaj ji ne daje ljubezni!“

A Železnik ni imel časa za ljubezen. Žena je bila preskrbljena, gospodinja ene prvih hiš daleč na okrog, kaj hoče še od njega?

Kje je bila torej sreča, ki je sanjaril o nji tuji popotnik in je blagroval zaradi nje prebivalce ponnosne domačije, z vitkimi topoli ovenčane?

Ko je prišla v hišo Marija, in je jo pogledala Katra prvokrat, je videla pred seboj njeno pot. Niti roke ni položila na čelo, ni zasenčila oči, da bi videla dalje v daljavo, a glej, vsa pot mlade gospodinje od danes do groba je bila razgrnjena pred njo v istem hipu.

In starka se ni motila. In v tem je tičala nesreča in gorje.

Kaj je klilo in kaj je umiralo na skrivnem v srcu gospodinjinem, tega Katra ni videla. A eno je videla: bila je možu zvesta žena, iskala je njegove zadovoljnosti, naklonjenosti, morda celo ljubezni. In ko je videla hoditi mlado gospodinjo po hiši s tihimi, nemirnimi očmi, utrujeni od spanja in ča-

kanja, kdaj da se ozre mož na njo z božajočim, ljubezni polnim pogledom, se je vprašala spet:

„Zakaj ne da tudi to, kar ji je dolžan pred Bogom in pred ljudmi, zakaj ji ne da ljubezni? Kdo jo zasluži pač bolj nego Marija? A glej, hodi mimo nje kakor mimo tujke.“

Postavil jo je pač v svoj dom, ker se mu je zdela s svojo lepoto pripravna zanj, kakor je kupil v mestu mizo, ki se mu je dozdevala prikladna veliki gosposki sobi. Da ji je dolžan več, o tem ni razmišljajal.

V mnogih naših domih tako. Zato ni sreče v mnogih naših domih...

V jesenskem času, približno leto dni po poroki Tratnikovi z Marijo, je prišla dol po dolini sreča s smehljajočim licem. Stopala je počasi, da lije blagoslov iz njene posvečene osebe na vse strani. Ni gledala mrko in trdo samo na cesto pred se, na levo in na desno so se ozirale blesteče oči, da zastije solnce radosti, kamorkoli seže solčni njen pogled.

Tedaj je šla sreča po dolini, ko sta drhteli srca mlade Tratnice in mlade Dolarice v velikem pričakovanju, polnem tesnega nemira, skrivne radosti polnem.

Prvi se je oglašil novorojenček na Trati. In kakor novo življenje se je razlilo z mladim, komaj pričetim življenjem po vsi hiši. Radost je zasevala na licu Tratnikovem, velika, jasna in neskaljena, da ob največjem prazniku v letu ne taka, niti ne ob njegovem godu, ko so prišli v goste znanci in prijatelji in brat Tomaž, lesni trgovec, najljubši mu iz vsega sorodništva, ponos vseh Železnikov.

(Dalje sledi.)

na bilka v gospodarskih težkočah. Nadejamo se, da bo podeljena podpora nudila dobro pomoč in da bodo obdarovani kmetje svoji vladi hvaležni za velikodušni dar ter da ji bodo stali v vsakem oziru ob strani. — Za pustni čas nam je društvo „Trta“ oskrbelo poštenega razvedrila ter nam u-prizorilo dve igri in sicer „Ubogí samci“ in „Zdaj gre sem, zdaj gre tja“. Omenimo še, da so pri zadnji igri sodelovali večinoma novinci. Nekoliko je bilo to opaziti, vendar prvi nastop nikakor ni pokvaril dobrega razpoloženja gledalcev. In ko prihodnji nastopijo, bodo to storili še z večjo k-rajžo. — Tudi poroke smo obhajali v naši fari. Pd. Lehej na Dobrovi je prišel po svojo izvoljenko pd. Kometarjevo Rozino in jo vedel na svoj dom, da mu pomaga voditi gospodarstvo in mu bo dobra družica skozi življenje. — Močno se pritožujejo vozniki, ker so jih vremenske nepravilnosti pripravile ob večji del sicer običajnega zaslužka. Komaj tri tedne so bili v večji meri zaposleni, sedaj pa je že vse vožnje in tudi zaslužka konec.

Št. Peter na Vašinjah. (Par iz našega pusta.) Ženili smo se v pustu. Hanžičev Foltej, Slamanik Valentin iz Dol je šel po družico kar k sosedu Pušniku, po Liziko Petric. V januarju je svatoval in sedaj mladi par že pridno gospodari in gospodinji na Pušnikovem domu. — Rožnekarjeva Micka iz Št. Martina pa je šla po moža v Šmar-jeto pri Velikovcu, po Raderjevega Gregeja. Poroka se je vršila na Svečnico v Gospej sveti. Obema paroma želimo v novem stanu obilo božjega blagoslova. In še, da ostaneta tudi v bodoče zvesta svojemu društvu. Sicer pa nad tem ne dvomimo, ker smo imeli minulo nedeljo priliko videti Rožnekarjevo Micko v vlogi baronice v „Čevljarju baronu“ na šentrupertschem odru. — Dne 16. t. m. je umrl posestnik Urh Duler, pd. Kajžnik v Vaclni vasi. Bil je ves čas zaveden narodnjak, dober gospodar in spoštovan sosed. Blag mu pokoj, težko prizadeti Kajžnikovi družini pa naše iskreno sočutje! — Pust smo sicer obhajali le bolj pusto. Le igralci in naši pevci so nas na predpustno nedeljo povabili na svojo prireditev v Št. Rupert. O uspehu vam še poročamo. — Mnogo jamramo zbog gospodarskih nepravil, ki pa so menda povsod enake. Nagaja še vreme, ko smo po komaj pričeti zimi že sredi vigredi. Narodno se vzbujamo in zadnjih kanclerjevih besedi, ki smo jih brali v našem listu, smo se kar razveselili, ker je dobila z njimi naša dobra mladina najlepše potrdilo za svojo požrtvovalnost v okvirju svojega prosvetnega društva.

Bistrica v Rožu. Dne 10. t. m. so napravili drvarji in lesni delavci, ki imajo vsaj še malo zaslužka, plesno veselico, katere čisti dobiček so poklonili občini za zimsko pomoč revnim. Gotovo so si pri tem mnogi mislili, da na tej veselici ne bo šlo vse prav, kajti drvarji delajo skoraj celo leto v gozdu, pridejo z drugimi le redko skupaj in če so že enkrat v dolini in se „ogrejejo“, se pa radi spopadejo. Pa ni bilo tako na veselici. Z drvarji smo se veselo zabavali in pokazali so, da se znajo tudi lepo obnašati. Med plesnimi odmori se fantje zapeli tudi več slovenskih pesmi. Slednje pa je spravilo nekega šele nedavno na Bistrico privandranega prenapetneža iz ravnotežja. Povzročil je spopade, končno pa ga je nek preprosti drvar primerno poučil. Čudno se nam zdi, da se pravi in pošteni Nemci nikoli ne razburjajo čez slovensko pesem, renegate pa — posebno „inteligentne“ — zdraži vsaka pesem, ki je v njihovem maternem jeziku. — Tudi o ljudskem štetju smo marsikaj izvedeli. V naši občini je baje nekaj čez 1700 prebivalcev, med temi pa so baje našli 390 Slovencev. — Minulo soboto dopoldne smo čutili rahel potresni sunek.

Radiše. (K spominu na pokojnega dr. Rožiča.) Čitali smo o smrti požrtvovalnega narodnega delavca. Posebno nam rajni nikakor ni bil tujec. Radi njegovih zaslug na narodnem polju ga je naše društvo svoječasno imenovalo za častnega člana. Večkrat se je blagopokojni mudil pri nas na Radišah, kjer je obiskaval s svojo soprogo bolnega visokošolca Ivana Laknerja, Kogelnika in druge. Tudi predaval je parkrat v društvu. Eden naših fantov je imel priliko rajnega obiskati par mesecev pred njegovo smrtjo. Ob tej priliki je pokojni doktor obljubil, da po svojem ozdravljenju v vigredi pride tudi k nam na Koroško. Takole je naročil našemu fantu: Pridem, ker vem, da moji stari prijatelji mene še niso pozabili. Tudi jaz jih ne pozabim. Ostanite neomajni, zaupajte v Boga in Marijo. Ene krvi smo in ene misli, in z nami je Bog! — Tako hočemo dragemu rajniku, z nami svoje obljube ni mogel več izpolniti, mi ohraniti zvestobo še preko groba. J. T.

Župnik Alojzij Mlinar je umrl. V četrtek 21. t. m. je zaspal v Gospodu župnik pri sv. Nikolaju na Dravi. Dolgo let je hudo trpel na težki želodčni bolezni. Rajni župnik je bil rojen 2. junija na Blatu pri Pliberku, je obiskoval celovško gimnazijo in bil leta 1899 posvečen v duhovnika. Isto leto je bil nastavljen za kaplana v Prevalje in leto navrh je prišel v Dobro vas, kjer je ostal kot provizor veike župnije leto dni. Bil je nato provizor v Čanjčah in pozneje mestni kaplan v Beljaku. Leta 1904 se je izselil v Kanado, kjer je deloval kot dušni pastir in misijonar uspešno do leta 1932, ko se je vsled svoje bolezni odločil, da se vrne nazaj v domovino. Prevzvišeni knezoškof mu je podelil župnijo Borlje na Zili, odkoder se je nato preselil na svojo zadnjo župnijo k Sv. Nikolaju na Dravi. Dosegel je starost 62 let. V soboto 23. t. m. ga je spremljala na njegovi zadnji poti nepregledna množica ljudstva in številni sobratje. Dolgo spet bo osirotela župnija pogrešala svojega dušnega pastirja. Bil je rajni gospod Mlinar vselega in družabnega značaja, iskreno vnet za svoj vzvišeni poklic, dober in dejavno požrtvovalen. Naj počiva v Gospodu, kateremu je služil dolgih 35 let!

Še par novic. Celovška mestna železnica je uvedla tarifo 10 g za vožnjo s kolodvora do Lydmanskygasse in s trga sv. Duha do Križne gore ter za obratno progno. — Celovski in beljaški mestni svet sta volila župana: dosedanji komisar celovškega mesta kom. svet. Wolf je postal župan glavnega mesta, komisar Dieringer pa župan beljaškega mesta. — V soboto ob 10. uri dop. se je v Celovcu čutil rahel potres, katerega je spremljalo votlo grmenje. — Srebrni novci v vrednosti 1 šilinga bodo z 31. majem potegnjeni iz prometa. Državne blagajne jih bodo sprejemale še do 31. majnika 1936. — V celovski stolnici je bil poročen posestnik Franc Černic iz Kožentavre s pos. hčerjo Magdaleno Jesenko. Poročal je č. župnik Trabesinger. — 28letni čevljarski pomočnik Valentin Simonič iz Bekštanj, ki se je svoječasno nahajal v avstrijski legiji v rajhu, je bil minuli teden obsojen na leto in pol težke ječe. — V Tinjah je umrla Magdalena Kultur, pd. Šustarica v Vablji vasi. — V Celovcu je umrla Katarina Kokesch, rod. iz župnije Železna Kapla.

NAŠA PROSVETA

„Ferajnarstvo“ ali življenje?

Čuvajmo naša prosvetna društva, da ob prazni vsebini društvenega delovanja ne izhirajo! Vedno bolj v ospredje stopajo te naše narodne edince in vedno večja odgovornost je na njih. Slednje predvsem mora biti danes pred očmi slehernemu društvenemu funkcionarju. Naše prosvetno življenje se mora razmahniti, poglobiti in utrditi, da bo tako zajamčena dobra bodočnost koroških Slovencev!

Vera in narodnost sta najvišja prosvetna cilja. Narodi so se odmaknili od krščanstva in zato zapadli duhovnemu, duševnemu in telesnemu uboštvu. Mi v društvi prisegamo vnaš prej, dabomo zvesti sinovi in zveste hčere Cerkve in da bomo k tej zvestobi navajali še vse svoje. Slovenski narod nam je božja stvar in slovenska narodna družina nam je naravna družina po božji volji. Zato smo družstveniki in hočemo biti zavedni Slovenci, katerim je slovenska narodna zavest sveta in nedotakljiva. Katoliško in narodno prepričanje živeti in širiti, je prva in največja naloga članov vseh naših prosvetnih društev.

V naših društvi hočemo vzgoje in izobrazbe. Priznavamo božjo avtoriteto, najvišjega postavodajalca. Zato spoštujemo stariše v družinah, predstojnike v deželi in državi, zato spoštujemo predpostavljene nam v naših narodnih organizacijah. V društvi ne sme biti razlika po stanu ali premoženju, enaki smo vsi bratje in sestre. Dekle, žena nam je tovarišica dela in zato poznamo veliko dolžnost: dolžnost spoštovanja slovenske žene in slovenskega dekleta in dolžnost viteštva do njih. S svojo prosveto stremimo za duševnim in telesnim zdravjem, zato iščemo izobrazbe duha v knjigah, listih, predavanjih in telesnega zdravja z izleti in potovanji.

Naš cilj je končno organizatoričen. Vso slovensko koroško mladino hočemo v svojih društvi zajeti in jo ob času vso polno in svežo oddajati kot dobre katoličane in zavedne Slovence stanov-

skim organizacijam, ki postajajo ogrodje nove države.

Vse navedeno, prijatelji, navaja društveni paragraf, ki govori o namenu naših društev. Vzemimo ga z vso resnostjo in dokažimo, da polno razumemo potrebo, ki jo stavi na slovensko-koroško mladino nova doba!

Okoli osrednje prosvetne organizacije. Oblast je odobrila z 20. t. m. spremembo pravil, ki jo je sklenil zvezin občni zbor dne 22. novembra m. l. Novo ime osrednje prosvetne organizacije se odslej glasi „Slovenska prosvetna zveza“ (Slovenischer Kulturverband). Iz paragrafa 2. in 3. navajamo sledeče nove točke: Slovenska prosvetna zveza je osrednja kulturna organizacija koroških Slovencev ter goji in zastopa vse panoge kulturnega delovanja. Zveza zastopa kulturne interese koroških Slovencev napram oblastem in javnosti.

Kotmara vas. V nedeljo 17. t. m. je tukajšnje društvo ponovilo gro „Dve nevesti“. Prireditev je bila dobro obiskana. Igralci so rešili svoje vloge prav povoljno. Presenetili pa so radiški tamburaši, ki so pod spretnim vodstvom g. Wrulicha mojstrsko dovršeno zaigrali par lepih tamburaških komadov, vrhutega pa še zapeli nekaj pesmi tako, da se občinstvo po prireditvi kar ni moglo raziti. Je pač lep dokaz, da sega tamburica našim ljudem prav do srca. Saj pa je tudi že dvajset let, kar je bil pri nas na večji prireditvi tamburaški zbor iz Slovenjega Plajberka, česar se naši starejši še dobro spominjajo. G. predsednik je napovedal, da bo v kratkem spet nov nastop društva in uverjeni smo, da bo tokrat spet nekaj resnega, ker bo pust že za nami. Vrlim Radišanarjem se še tem potom toplo zahvaljujemo za njihov trud, da so nam s svojim obiskom nudili par lepih in veselih uric.

Radiše pri Celovcu. (Večji sestanek.) V nedeljo dne 3. marca priredi kat. slov. izobraževalno društvo ob 10. uri dop. v svoji sobi pri mežnarju večje zborovanje s predavanjem č. g. župnika Starca „O stanovski državi“. Vabi odbor.

Podlublje. (Prireditev.) V nedeljo 3. marca priredi tuk. prosvetno društvo ob 3. uri pop. v Delavskem domu igro „Utopljenec“. Vabimo!

Pliberk. (Prireditev.) V nedeljo 3. marca priredi pliberško društvo ob 3. uri v Breznikovi dvorani v Pliberku igri „Kovačev študent“ in „Tri sestre“. Sodelujejo pevci Odbor.

Šmihel. (Pustna prireditev.) Naše društvo priredi na pustno nedeljo 3. marca ob 3. uri pop. pri Likebu pustno prireditev. Na sporedu so šaljivi prizori, igra „Trije tički“ in nastop pevskega zbora. Člani in prijatelji vabljeni. Odbor.

Celovec. (Slovenski družinski večer.) V soboto dne 2. marca priredi celovška „Bisernica“ ob 8. uri večer v dvorani Geyerjeve gostilne, Priesterhausgasse 3, slovenski družinski večer. Na njem sodeluje orkester g. R. Vošnjaka in boroveljski pevski kvartet. Nato prosta zabava. Na večer opozarjamo vse rojake, ki so tedaj v Celovcu.

GOSPODARSKI VESTNIK

Zemljo dobro in pravilno izkoriščajmo! Med poljskimi sadeži velja posebno pravilo, kako si najbolje sledijo. Zdi se, kot bi mati zemlja sama si preskrbela obrambo, da je poljedelci ne izrabijo docela. Važno je, da kmetje to pravilo sami dobro spoznajo na svojih njivah in se ga brez-pogojno držijo. Posebne težave prizadeva vprašanje, kako naj menjavamo sadeže v slučajih, da pridelujemo krmo kot stranski pridelek. Takole svetujejo strokovnjaki: Po krompirju, repi in koruzi je najbolje sejati ječmen ali oves, napačno in pogrešeno pa je sejati ozimno rž. Dobro uspe po imenovanih sadežih tudi pšenica. Po detelji naj sledi ozimna rž ali pšenica, za lucerno na suhih tleh pa ozimna rž. Za deteljo pridelovati grah nikakor ne kaže. Okopavine, ki si neposredno sledijo, ne uspejo. Zato ne smemo za repo saditi krompirja ali slično. Pravilo menjavanja ali kolobarjenja temelji v tem, da različni sadeži različno izrabljajo v zemlji se nahajajoče hranilne snovi in se zato v rasti medsebojno lahko pospešujejo, ali pa ovirajo.

Zakaj gnije sadja na drevju? Mnogo je pri nas videti gnilega sadja na drevju. Temu je kriva glivica, ki jo strokovnjaki imenujejo „monilijo“. Po-kaže se na vseh vrstah sadja in proti njej ne za-leže nobeno škropljenje. Često se ta bolezen raz-

širi tako, da je na jesen polovico sadja gnilega na vejah. Zoper njo je najboljši recept precepljanje z zdravimi odpornimi vrstami. Baš sedaj bi bil čas, da si za tako bolno drevje preskrbimo dobrih cepičev, v aprilu pa gremo na precepljanje. V nekaj letih si drevje opomore, sadjar pa je rešen večne jeze in škode.

Kako napravljamo tople grede? Prostor za tople grede, v katerih vzgajamo mlade rastline za poznejše sajenje na prostem, izberemo najbolje na najtoplejši, zavetni in solčni točki vrta, kjer spomladi sonce še najprej zasije in čim več časa ogreva. Najbolj praktična je topla greda iz lesa. Štiri deske tvorijo okvir, na katerem ležijo okna, ki naj so po 156 cm dolga in 95 cm široka. Grede ne smemo postaviti tik stene. Okna morajo biti na okvir položena tako, da ne nastane nikjer nobena špranja, skozi katero bi uhajal topli zrak iz grede. Za segrevanje je najboljši konjski gnoj, ki mora biti vlažen in dobro steptan. Najprej položimo na dno jame nekaj stelje, slame, praproti ali slično, nato zlagamo v gredo gnoj, ga dobro stlačimo in pokrijemo z okni. Nato pokrijemo gnoj s presejano vrtno zemljo 25 cm na debelo. Seme sejemo šele čez nekaj dni, ker se v prvem času razvijajo v gnoju škodljive pare. Zato gredico vsak dan prezračimo, da škodljivi plini izginejo. Gredin obod obdamo od zunaj z gnojem, v mrzlih nočeh pa pokrivamo okna s primerno slamnato odejo.

Kako pripravljamo drevesni vosek za cepljenje? Smrekovi smoli dodamo dve desetinki (njene teže) močnega špirta, nekaj manj kot desetinko čebelnega voska in žlico svinjske masti ali lanenega olja. V železni posodi najprvo stopimo pri zmernem ognju smolo in vosek, pustimo nato shladiti, dodamo svinjsko mast ali olje in končno vlijemo špirit in sicer v malih količinah ter dobro mešamo. Ko se mešanica popolnoma shladi, imamo dober drevesni vosek, ki ga najbolje hranimo v pločevinastih dozah.

Prekajeno meso je, dokler je sveže in sočno, močno zaželjeno od vseh in najde tudi dobrega kupca. Čim bolj pa se bliža poletje, tem bolj suho navadno postaja meso in končno ostane le še neprebavljivo usnje, ki nima več nobenega pravega okusa. Kako ohranimo prekajeno meso sočno za leto dni in še več. Ponekod ga zavijajo v pergamentni papir in izza mesecev se dobiva v trgovinah celo poseben zato pripravljen papir z imenom Celophan. Drugod spet imajo navado, da prekajajo meso v dobro osnaženih debelih črevah in tako ohranijo njegovo sočnost čisto do druge jeseni.

Celovski trg koncem minulega tedna. Plemenške krave 80 do 1.—, krave za klanje 50—60, prašiči 80 do 1.—, plemeski prašiči 1.— do 1.20, koze 40 g za kg žive teže. — Jajca 11—12, kokoši 3.— do 4.—, smetana 2.40 do 4.—, grah 80 do 1.—, leča 80 do 1.—, rudeči fižol 35—50, krompir 14—16, zelje 30—40, repa 30, goveja mast 4.—, sirovo maslo 3.— do 4.—, prekajena slanina 4.—, surova 2.— do 2.50, svinjska mast 2.50—2.80 šil. za kg. — Pšenica (100 kg) 39—41, rž 30—32, ječmen 23 do 26, oves 20—22, ajda 22—24, koruza 18—22, sladko seno 7—10, kisló 6—7, slama 6—7 šil. — Drva, trda, kratka 4.— do 5.— S.

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica za Št. Štefan na Zili in okolico,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, bo imela dne 10. marca 1935 ob pol 11. uri dopoldne v hranilničnih prostorih pri „Korperju“ v Št. Štefanu na Zili svoj

letni občni zbor

s sledečim sporedom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Odobrenje računskega zaključka za l. 1934.
3. Volitev novega odbora in računskih pregledovalcev.
4. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

Náčelstvo.

Opomba: Ako ob določeni uri ni zastopano zadostno število deležev, se v smislu pravil sklepa eno uro pozneje brez ozira na število zastopanih deležev. 13

ZANIMIVOSTI

Pusti, ki so zgodovinski.

Pust, ti čas presneti! Dolgega predvelikonočnega posta se bojimo in se hočemo zanj oddolžiti tik do — popelnice. Pa naš pust je razmerno nedolžen napram pustom, ki jih pozna zgodovina. Nekaj o tem.

Žalostno slavo je dosegel pustni večer 16. marca 1792. V švedskem kraljevskem domu je bila maškerada, katere so se udeležili številni odličniki. Med njimi so bili tudi zarotniki proti kralju Gustavu III. Kralja so prejšnje dni svarili, naj ne hodi na maškerado, a ni se zmenil za svarilo. Ko je razpoloženje dosegalo višek ob sviranju godbe in plesočih parih, ga je zadel strel v hrbet.

Znana je maškerada, ki jo je priredila ruska carica Katarina II. Sredi vesele družbe v zimski palači se je nenadoma pojavila postava, ki je bila na las podobna carju Petru II., umorjenemu možu Katarine. Maske so se pred tajinstveno postavo prestrašeno razmikale, postava pa je počasi korakala proti carični loži. Ko jo carica ugleda, od groze krikne. Tedaj pa neki gospod njenega spremstva pogleda postavi v obraz in spozna caričnega sina Pavla. Carjeviča je dala Katarina nato zapreti kot ujetnika, častnika pa, ki je carjeviču posodil uniformo, je pustila umoriti.

Sloveča je tudi pustna prireditev, ki jo je priredil pruski kralj Friderik Veliki v berlinskem gradu. Vse je bilo veselo, ker so vsi mislili, da so hudi časi, ki so tedaj trli Evropo, sedaj minuli. Veselje pa je bilo kratko. Mladi kralj se je nekaj časa veselo pogovarjal z družbo in se šalil, nato pa je neopažen zapustil prireditev in grad, kjer se je vršila. Pred gradom ga čaka voz, ki ga je odpeljal v Šlezijo, kamor je že prej odkorakala njegova armada. To je bil začetek prve šlezijske vojne, ki je udaril po vsem svetu ko strela z jasnega neba. Vesela maškerada se je končala in krvava vojska je spet zagospodarila.

Kmetje brez zemlje. Siromaki so ogrski kmetje. Po najnovejših podatkih iz Madžarske je tam okoli 218.048 kmetijskih nameščencev in 563.582 kmetijskih delavcev, od katerih jih 650.000 nima niti koščka zemlje. Prêtežni del rodovitne ogrske zemlje je še vedno v rokah ogrskih veleposestnikov, katerim obdelujejo polja njihovi najemniki in posli, sami pa dobro živijo v mestih. Pač je v teku že par let sem agrarna reforma, ki naj dodeli ubogim kmetom vsaj najbolj odvišno zemljo ogrskih velikašev. Njeni uspehi pa so po priznanju ogrskih listov le bolj pičli.

Kako bo čez bilijon let? Nek ameriški profesor je imel zanimivo predavanje o življenju na zemlji čez bilijon let. Trdil je, da se množina kisika, najvažnejše snovi za vdihavanje, na zemlji stalno manjša. Čez bilijon let pa bo vsled pomanjkanja prevažnega kisika življenje na zemlji zelo težko. Mesta bodo morala biti polna dreves, ker oddajajo kisik zraku. Ljudje bodo nosili posebne maske, skozi katere bodo dihali. V hišah bodo postavljeni posebni aparati, ki bodo dovajali ljudem kisik, da bodo mogli z njim dihati. Tako si učeni profesor predstavlja tudi sedanje življenje na planetu Marsu, ki je po njegovih računih za bilijon let starejši od zemlje.

Dvesto kilometrov nad zemljo. Ameriški naraslovec Goddard namerava spomladi izvršiti zanimive poizkuse z raketami, opremljenimi s padali in aparati za merjenje. V neki dolini ima zgrajen 20 m visok stolp, s katerega bodo rakete izstreljene. Rakete so pripravljene tako, da se bo v najvišji višini padalo samo odprlo in se bo raketa nepoškodovano vrnila na zemljo. Profesor računa, da bodo dosegle višino do 200 km nad zemljo. Aparati bodo med poletom merili temperaturo, zračni pritisk in svetlobne žarke. Vračale se bodo na zemljo v krogu 20 km, kjer ni nobenih človeških selišč.

Šest let je gnal čredo divjih jelenov. Leta 1929 je kanadska vlada kupila na Alaski 3000 severnih jelenov za Eskime, ki žive borno življenje ob obrežju reke Makenzie. Čredo je prevzel Laponec Andi Bar in se podal z še nekaterimi na dolgo pot. Potovanje z velikim številom živali je šlo počasi, pozimi so nagajali nadalje zameti, poleti pa komarji in moskiti, marsikak jelen je postal tudi plen lačnih volkov. Tako je vsled premnogih neprilik poginilo pol črede. Toda vsako leto je

čreda dobila tudi dovolj novega pomladka, da ob prihodu k Eskimovcem njeno število ni bilo nič manjše kot ob pričetku potovanja. Eskimovci so se lepega daru seve iskreno razveselili, saj pa so nanj čakali tudi dolgih šest let.

Morilec Lindberghovega otroka, neki Rihard Hauptmann, je bil pred tedni od ameriškega sodišča obsojen na smrt na električnem stolu. Krivde ni priznal do slednjega in je takoj po sodbi vložil tudi priziv, o katerem bo razpravljalo sodišče koncem marca. Medtem pa že pripravljajo celico, kjer naj sprejme morilec svojo kazen. Celica meri 6 kvadratnih metrov, pred vrati je prostor za gledalce in za 12 prič. Ob steni stoji smrt ni stol, skozi katerega je napeljan električni tok, ki tekom par sekund usmrti sleherno življenje. Nad vratmi jetnišnice pa je zapisan sledeči stavek: Pustite vsako upanje, ki stopate tu noter!

V čeburu testa se je zadržal. Nenavaden slučaj smrti se je dogodil nedavno v Št. Ilju v Slovenskih goricah. Pri nekem tamošnjem peku je služil kot pomočnik 35letni Franc Kūhar, oče dveh nedoletnih otrok. Trpel je na padavici. Usodnega večera je pripravljaval testo, ko ga zgrabi strašna bolezen. Postalo mu je slabo, omahnil je preko roba čebura, ostal z glavo v testu in se zadržal. Mojster je nesrečnega moža našel že mrtvega.

Dve vohunki-plemenitašnji so obglavili. Sredi februarja je berlinsko sodišče sodilo dve nemški plemenitašnji, Benito v. Falkenhayn in Renato v. Ratzmer, ker sta izdajali vojaške tajnosti. Sodilo jih je na smrt z obglavljenjem. Dve drugi osebi je sodišče istočasno obsodilo na dosmrtno prisilno ječo. Državni kancler se ni poslužil svoje pravice, da bi jih pomilostil in bili sta ob glavo. Justifikacija je vzbudila mnogo pozornosti povsod.

To je smola. Pred kratkim je umrl v New Yorku bogati tovarnar koles Burrough. Zapustil je bogato dediščino in tudi pismo, v katerem omenja, da se nahaja njegova oporoka v knjigi iz tamošnje nacionalne biblioteke. Mož pa je pred smrtjo pozabil navesti naslov knjige in sedaj iščejo že par tednov uradniki knjižnice, ki šteje več milijonov knjig, pokojnikov testament. Dediči pa nestrpnost čakajo in par izmed njih se je posvetilo paznemu čitanju knjig v nadi, da jih nenadoma presenetijo iskani testament.

IZOBRAŽEVALNO DRUŠTVO V DOBRLI VASI

vabi vse prijatelje in znance na igro

Rodoljub iz Amerike

ki se vrši na pustno nedeljo dne 3. marca 1935 v društveni dvorani v Dobrli vasi.

Začetek ob 3. uri popoldne.

15

Odbor.

Iščejo se dekline, hlapci in pastirji. Pošljite naslov „Kmečki zvezi“.

Dunajski velesejem (Wiener Messe)

10. do 16. marca (Rotunda do 17. marca)

Luksuzne in vsakodnevne potrebščine / Pohišstvo / Posebna razstava „Umetnost v rokodelstvu“ / „Elektrika v gospodinjstvu“ / „Novodobno plinsko orodje“ / Reklamna razstava / Obrtna kolektivna razstava / Posebna razstava „Boj nezgodi“

FRANCOSKA KOLONIALNA RAZSTAVA

Tekstilni in oblačilni velesejem / Pletenine / Moda kožuhovine / Posebna razstava

GOSPODARSTVO V OBNOVI

„Avstrija nad vse — ako le hoče“

Tehnični velesejem / Gradbeni in cestno gradbeni velesejem / Pisarniške potrebščine / „Realitetni posredovalec in upravitelj“ / Iznajdbe

Mednarodna razstava avtomobilov in motociklov

Lovska razstava / Strelska razstava / Razstava življenjskih potrebščin / Vzornični pregled deželno in gozdno gospodarskih pridelkov

Pregled pitane živine: 15. do 17. marca

ZNATNO ZNIŽANA VOŽNJA

Legitimacije A S 6. — se dobijo pri trgovskih in kmetijskih zbornicah, pri kmetijskih in obrtnih organizacijah, pri podružnicah avstrijskega prometnega biroja, nadalje pri naslovih, objavljenih na lepkih in pri

Wiener Messe A.-G., Wien VII., Messepl. 1

kakor pri častnih zastopstvih v
Celovcu: Zbornica za trgovino, obrt in industrijo, Bahnhofstr. 36
„ Zbornica za delavce in nameščence, Bahnhofstr. 38
„ Oesterr. Verkehrsbüro G. m. b. H., Burggasse 8